

SURPLUS

---

5 KILO PASCAL

Intieme monoloog over een jongen in een overdonderende wereld.

BRONKS & Spinragfestival

Om zelf voor en na de voorstelling met de leerlingen aan de slag te gaan.

Beste leerkrachten,
Binnenkort bezoeken jullie met de klas de voorstelling:

5 KILO PASCAL

door BRONKS & Spinragfestival

Binnenkort bezoekt u met uw klas de voorstelling **5 KILO PASCAL**. Met deze **SURPLUS** willen we u en de kinderen enkele suggesties bezorgen om ook vóór en ná de voorstelling aan de slag te gaan met thema's, feiten of uitspraken uit de voorstelling.

Vooraf is het steeds zinvol even stil te staan met de kinderen bij het theaterbezoek op zich. Je vindt hiervoor tips op pagina 3.

Bij '**Suggesties voor de voorbereiding**' stil te staan bij het fenomeen broers en zussen. Uit gesprekken met heel wat kinderen blijkt telkens weer de ambivalentie die kinderen vaak hebben tegenover hun broer(s) en/of zus(sen): de ene dag verwensen ze elkaar naar de achterkant van de maan, de andere dag blijkt maar hoezeer ze om elkaar geven. En als het erop aan komt mekaar onvoorwaardelijk zouden helpen mocht één van hen in nood zijn.

In '**Na de voorstelling**' voorzien we een aantal vragen waar u inspiratie kan uithalen voor het nagesprek. Voor de liefhebbers van straffe verhalen is er een oefening rond het vertellen van verhalen (met wat peper en zout) (pagina 12)

Voor klassen met **anderstalige kinderen** voorzien we een klein stukje **woordenschat**: aan u om in te schatten of het zinvol is voor uw kinderen om daar even mee aan de slag te gaan. (pagina 13)

Wie graag vooraf de voorstelling prospecteert, kan **de speellijst** raadplegen. (zie pagina 14)

Wij wensen jullie alvast een hele fijne theaterervaring met de klas!

Mochten jullie na de voorstelling het fijn vinden om feedback te geven, dat kan via **scholen@bronks.be**

Wij wensen jullie alvast een hele fijne theaterervaring!

Alvast vriendelijke groeten,

Het BRONKS team

Spinragfestival

INHOUD

VOOR DE VOORSTELLING	3
Tips voor een aangenaam theaterbezoek	
PROMOTEKSTJE	5
CREDITS	6
WAT IS 5 KILO PASCAL?	7
SUGESSTIES VOOR DE VOORBEREIDING	8
Kwestbaarheden, een klasgesprek in vertrouwen Broers en Zussen	
NA DE VOORSTELLING	10
Puur inhoudelijk Vragen gerelateerd aan hun eigen leventje	
MAGISCH DENKEN	11
Tekstfragment	
STRAFFE VERHALEN	12
WOORDENLIJST	13
SPEELLIJST	14

SURPLUS is een uitgave van **STUDIO BRONKS**

INHOUD: **Tine Melens**

FOTO's: **Clara Hermans**

VORMGEVING: **Pascal Buyse**

www.BRONKS.be

www.spinrag.be

VOOR DE VOORSTELLING

Tips voor een aangenaam theaterbezoek

* Theaterbezoek begint niet pas “als de lichten doven in de zaal”. Zeker niet in schoolverband. Een goede **voorbereiding** in de klas maakt de jongeren nieuwsgierig, helpt hen om met een open geest en een open blik de voorstelling bij te wonen.

* Bij die voorbereiding is het -naast het nieuwsgierig maken na de voorstelling zelf- belangrijk de jongeren voor te bereiden op hun rol als **publiek**. Zeker als de jongeren nog jong zijn en geen of weinig ervaring hebben met theaterbezoek. M.a.w. kennen ze de **gedragscodes** die gangbaar zijn in **theater**? Kunnen ze in dit verband bijvoorbeeld verschillen en overeenkomsten aanhalen tussen een bezoek aan de cinema en in theater?

* In theater is de **live aanwezigheid van de acteurs** hierbij erg belangrijk. Waarom zou je bijvoorbeeld in een cinemazaal wel een zakje popcorn mogen oppeuzelen en waarom mag dat niet tijdens een theatervoorstelling? (Het is niet enkel storend voor wie naast de snoeperd zit, het kan ook erg storend zijn voor de acteurs.) In theater is – naast de kwaliteit van het theaterstuk en de acteerprestaties van de acteurs – de wisselwerking tussen de zaal en de acteurs immers mee bepalend voor het welslagen van de voorstelling.

* Bespreek met de jongeren ook dat in het begin van de voorstelling de **zaallichten** uit zullen gaan en de spots daarna op de acteurs worden gezet. Hoewel het zaallicht bij voorstellingen voor kleine jongeren bij voorkeur zacht gedimd wordt, terwijl de speellichten aangaan, wekt dit bij sommige jongeren een schrikreactie of de foutief aangeleerde reactie van te beginnen gillen. Het moment waarop het zaallicht uitgaat, is net het moment voor het publiek om tot rust te komen en de zintuigen te scherpen. Het moment om je nog even goed in je stoel te nestelen, je oren en ogen goed open te zetten en te genieten van wat er te zien en te horen valt.

* Voor de rust van de jongeren is het belangrijk goed **op tijd** aan te komen: zo hebt u ook de tijd om ze rustig allemaal nog even naar het toilet te laten gaan. Belangrijk is ook de jongeren zo rustig mogelijk naar hun plaatsen te begeleiden

* Leerkrachten kunnen best **tussen de jongeren in gaan zitten**. Zo is het makkelijker om de jongeren weer tot rust aan te manen als ze even verstrooid zijn geraakt. Spreek bijvoorbeeld ook van tevoren met je collega's af welke jongeren je dicht bij je in de buurt laat zitten.

* Vraag eventueel enkele **ouders** om het theaterbezoek mee te begeleiden.

* En voor de leerkrachten... vergeet u niet uw **GSM uit te zetten** voor u de zaal binnen gaat.

* Het nemen van foto's verstoort de voorstelling: op eenvoudig verzoek kan je foto's verkrijgen via **info@bronks.be**

PROMOTEKSTJE

Lees het promotekstje hieronder voor. De tekst vertelt in grote lijnen wat er gebeurd is, zonder al té veel weg te geven.

Manu hoort alles.

De vis van de bovenburen, de kleine wijzer van het Mickey Mouse horloge van de Joeri, de buurvrouw die haar nagels lakt, zelfs de prik in de colafles...

Manu en Wim, twee broers.

De ene is overgevoelig, de andere is doof.

De ene verzamelt, de andere drumt.

De ene probeert uit alle macht niets te horen.

De andere probeert uit alle macht iets te horen.

Na een uit de hand gelopen ruzie vlucht Wim weg. Iedereen maakt zich zorgen.

Dagen gaan voorbij zonder een teken van leven. Een zoekactie, speurhonden, helikopters... niets levert iets op. Alleen Manu, zijn overgevoelige broer, zou hem kunnen opsporen en terugvinden.

Waagt Manu de stap naar buiten en trotseert hij er alle geluiden? Of loopt de queeste die hem naar zijn broer moet leiden fataal af?

OPDRACHT

Kunnen de kinderen - na 1 of 2 keer de tekst te lezen of te horen - gissen wat eventueel tot conflicten kan leiden tussen de 2 broers.

Fragment uit de theatertekst:

**“HOE DIEPER DAT GE ZAKT,
HOE GROTER DEN DRUK OP UW OREN.
BIJ EEN DRUK VAN ‘5 KILO PASCAL’
ONTPLOFFEN UW OREN.”**

CREDITS

TEKST & SPEL Dries Notelteirs

COACHING Joris Van den Brande

DRAMTURGIE Liesbeth De Clercq

SCENOGRAFIE Philippe Van de Velde

KOSTUUM Lore Renson

PRODUCTIE taxshelter van de Belgische Federale Overheid

WAT IS 5 KILO PASCAL?

Zoals men vaak zegt:

Meten is weten. Meten is belangrijk.

- Om je schoenmaat te bepalen, meet je de lengte en de breedte van je voeten.

- Om te weten hoeveel water er in de soep mag, gebruiken we een maatbeker.

- Als je **de banden je fiets oppompt geeft de drukmeter aan hoeveel druk zit op de banden.**

Hoe meer druk, hoe harder de banden.

- **Hoe dieper je duikt, hoe groter de druk op het lichaam.** Als je in het zwembad probeert om zo diep als je kan onder water te zwemmen, voel je dat vaak aan je oren: het lijkt soms of er een dikke stop in je oren komt als je dieper onder water gaat... dat is niets anders dan de druk van het water op je oren. Je zal ook wel gemerkt hebben dat onder water alle geluiden anders klinken. Doffer, stiller, in ieder geval anders.

- Ook in het vliegtuig kunnen je oren raar gaan doen. Als het vliegtuig stijgt, daalt de luchtdruk in de cabine geleidelijk aan. Dat blijft zo gedurende de hele reis.

Net zoals de je lengte in centimeter uitdrukt, de hoeveelheid water in liter, zo wordt de druk uitgedrukt in kilopascal (kPa).

'KiloPascal' is dus een maateenheid net zoals meter, gram, liter... ook maateenheden zijn.

De titel '5 KILO PASCAL' is een verwijzing naar het woord 'druk' in diverse betekenissen.

Zoals in:

'Ik heb het druk.'

'Groepsdruk.'

'Het is druk.in de stad'

'Onder water voel ik de druk in mijn oren'.

'Prestatiedruk.'

'De trui heeft een drukke print.'

'In de klas is het te druk.'

SUGESSTIES VOOR DE VOORBEREIDING

KWETSBAARHEDEN: EEN KLASGESPREK IN VERTROUWEN

Manu is overgevoelig en hoort alles!... zijn broer Wim is doof.
Manu zou er heel wat voor over hebben om in de stilte te mogen leven waarin zijn broer Wim leeft. Wim probeert op zijn manier toch dingen mee te krijgen uit de

Hebben de kinderen zelf kwetsbaarheden die op school of thuis soms tot conflict of tot moeilijke situaties leiden?

Zijn dat altijd fysieke kwetsbaarheden of kunnen dat ook eerder gevoelsmatige niet zichtbare kwetsbaarheden zijn?

Kennen de kinderen nog andere zichtbare of onzichtbare aandoeningen?

Zijn er dagen waarop je kwetsbaarder bent dan andere?

Hoe is het om met de kwetsbaarheid van iemand anders rekening te (moeten) houden?

BROERS EN ZUSSEN

Zeker interessant is ook om met de kinderen even stil te staan met de kinderen bij broer(s)-zus(sen) relaties.

Hebben de kinderen broers/zussen?

Wat zijn voordelen en/of nadelen van broers en/of zussen te hebben?

Hebben ze soms ruzie met hun broer/zus? Waarover gaat dat meestal?

Herinneren ze zich een ruzie met broer/zus die erger was dan een banaal dagdagelijks ruzietje?

Zijn er dingen bij je broer/zus die extra moeilijk zijn? Bijvoorbeeld een karaktertrek, een speciale eigenschap, een handicap, iets anders waar ze steeds rekening moeten mee houden?

NA DE VOORSTELLING

Na de voorstelling is het goed als de kinderen even kunnen ventileren wat hen geraakt heeft tijdens de voorstelling, of kunnen zeggen welke momenten hen bijbleven. Wellicht hebben ze bij sommige passages nog vragen: op deze vragen hebben ze heel vaak zelf “een” antwoord. Op sommige vragen kan het antwoord heel erg verschillend zijn van kind tot kind: die persoonlijke interpretatie is nooit fout of juist. Wellicht heb jij als leerkracht ook vragen die je aan de kinderen wil stellen. Shoot! Hieronder een lijstje als extra inspiratie:

PUUR INHOUDELIJK

- Waarover ging – voor jou – de voorstelling?
- Wie was voor jou het belangrijkste personage?
- Wat kom je helemaal in het begin allemaal te weten? Door de tekst, door het beeld, door het geluid?
- Welke momenten raakten je omdat; Het spannend was, triestig was, grappig was, omdat het je boos maakte?

- De twee broers hebben allebei een aandoening (handicap/probleem) Wat is het probleem van Wim en wat is het probleem van Manu?
- Waarom zou Manu de drum van zijn broer in de fik gestoken hebben? Wat was de directe aanleiding hiervoor?
- Waarom zou Manu niet naar buiten durven gaan?

Er zijn – volgens Manu - 3 dingen waar ge niet mee moogt lachen: zijn aandoening - de ruimte - gaatjes! Wat en waarom niet?

- Weet je nog hoe het komt dat Wim doof is? (volgens Manu)
- Waarom kruipt Manu zo graag in bad? - Waarom springt hij in het kanaal?
- Kwamen er nog andere personages voor in het verhaal? Kan je die noemen? Zijn die personages belangrijk voor Manu? Voor Wim? Hebben ze er een goede relatie mee?

VRAGEN GERELATEERD AAN HUN EIGEN LEVENTJE

- Zijn er dingen in de voorstelling die je ook herkent in je eigen leven?
- Heb je er zelf soms last van dat anderen meer aandacht krijgen dan jijzelf? Wat doe je dan? Of wat voel je dan? Kan je daarover praten?
- Wat vind je van de vader van Manu? Van de dingen die hij zegt tegen zijn zoon...

- Ken je nog andere “onzichtbare aandoeningen” die mensen kunnen hebben?
- Zou het kloppen dat een zichtbare handicap op meer medeleven kan rekenen dan een onzichtbare handicap?

- Kan je jezelf voorstellen dat je continu – ook ‘s nachts - geluiden hoort die anderen niet KUNNEN horen? Of dat je elk geluid maar liefst 20 keer luider hoort dan hoe anderen dat geluid waarnemen... Welke geluiden zouden dan onuitstaanbaar of NOG onuitstaanbaarder worden?

MAGISH DENKEN

Tekstfragment

**En toen stak ik zijn drumstel in de fik en riep ik:
ik wou dat gij dood waart!**

**Dat had ik nooit mogen zeggen. Wat heb ik gedaan?
Ik loop naar de badkamer en ik zie mama met haar hoofd boven het bad hangen.
'Koppijn jongen, barstende koppijn jongen' zegt ze.**

**En papa zit op het toilet en hij rookt tien sigaretten tegelijkertijd.
Wat heb ik gedaan? Dat is allemaal mijn schuld. Straks IS hij dood.
Heeft hij zichzelf opgehangen onder de brug van 't kanaal. Gebroken nek.
Of ne plastieken zak van de Lidl over zijn hoofd getrokken. Verstikkingsdood.**

**Of hebben ze hem gelokt met een schattig hondje en een witte camionette in
gesleurd en... En dan is dat mijn schuld!!!! Ik moet hem gaan zoeken! Ik moet
naar buiten! Maar ik durf niet! Maar ik moet. Maar ik durf niet!
AAAAH!!!! Ik ga naar buiten!**

Herken je dat?

Het soort magisch denken dat als je in woest, woedend, KOLERIEK iets slecht wenst voor iemand? Maar... dat je dan tegelijkertijd schrik krijgt dat dat ook echt zou gebeuren.

Heb je dat al meegemaakt? Ken je andere vormen van "magisch denken"?

STRAFFE VERHALEN

In de voorstelling vertelt Manu over het avontuur dat hij beleefde naar aanleiding van een ruzie met zijn broer. Moest dit verhaal op het journaal verteld worden, dan zou de nieuwslezer amper 2 minuten nodig hebben om kort en sec te vertellen wat er gebeurde.

Op theater is het echter zaak de dingen zo boeiend mogelijk te maken. De droge, neutrale vertelstijl die hoort bij het journaal is niet geschikt voor het theater. In theater – en zeker in een monoloog zoals deze van Manu – wordt emotie belangrijk. Manu beleeft het verhaal met al zijn vezels. Of alles wat hij vertelt 100% strookt met hoe het werkelijk ging is niet belangrijk: wat peper en zout moet gewoon om het verhaal boeiender te maken. Spannender...

Kan je je momenten uit het verhaal van Manu herinneren waarvan je denkt “mmm.... Dat was waarschijnlijk flink gepeperd? Of minstens een beetje overdreven?

OPDRACHT

Probeer je iets te herinneren dat je ooit meemaakte.

Liefst iets een beetje spannend of speciaal. In de winkel, op het strand, thuis, op school, op de bus... maakt niet uit. Je mag het ook compleet verzinnen.

Bedenk hoe je het verhaal spannender, boeiender kan maken.

Maar vertel het alsof het echt zo gebeurde, vertel het zo dat de andere kinderen je toch geloven! Nadien kan de klas je proberen zeggen wat echt was en wat overdreven of extra verzonnen was.

WOORDENLIJST

Zoals reeds eerder aangehaald: jullie kunnen vooraf als klasleerkrachten als geen ander inschatten welke woorden voor sommige kinderen onbegrijpelijk zijn en welke woorden echt wél gekend zijn. Aan jullie dus om te bepalen of dit woordenschatstukje noodzakelijk is. Daar gaan we!

VERMIST

CAVIA

SPEURHOND

BILLBOARD

HUISARREST

OVERGEVOELIG

SPRINKHAAN

HYPERVENTILEREN

DE PIER (aan de zee)

KINDERLOKKER

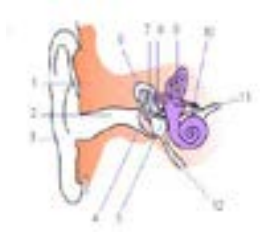
HOOGTEVREES

PERFOREREN

TROMMELVLIES PERFORATIE

PAPIERVERSNIPPERAAR

SPEELLIJST

Voor de meest recente versie raadpleeg je best onze website:

<https://www.bronks.be/nl/programma/4914/5-kilo-pascal>

zo	19/12/2021	15:00	BRONKS
wo	22/09/2021	19:00	GC Forum , Wervik
wo	22/09/2021	19:00	Schouwburg Kortrijk
zo	26/09/2021	15:00	CC Sint-Niklaas
ma	27/09/2021	10:00	CC Sint-Niklaas
ma	27/09/2021	14:00	CC Sint-Niklaas
ma	11/10/2021	14:00	CC De Brouckere , Torhout
vr	17/12/2021	10:30	BRONKS - 3e & 4e lager
vr	17/12/2021	13:30	BRONKS - 5e & 6e lager
di	22/03/2022	13:45	CC De Werft , Geel
do	24/03/2022	10:00	CC De Ster , Willebroek
do	24/03/2022	13:30	CC De Ster , Willebroek
vr	01/04/2022	13:30	CC Het Gasthuis , Aarschot
vr	01/04/2022	19:00	CC Het Gasthuis , Aarschot
di	26/04/2022	14:00	Schouwburg Kortrijk , BE

BRONIKS

THEATER VOOR JONG PUBLIEK
THEATRE JEUNE PUBLIC / THEATRE FOR A YOUNG AUDIENCE